

K PLNĚNÍ ÚKOLŮ OPERAČNÍ PŘÍPRAVY VE VÝCVIKOVÉM ROCE 1985-1986

Rok 1986 bude prvním rokem nové, osmé pětiletky. Současně bude rokem konání XVII. sjezdu Komunistické strany Československa a voleb do orgánů lidové moci všech stupňů. Při těchto významných příležitostech budeme bilancovat úspěchy dosažené v prohlubování vedoucí úlohy KSČ, upevňování morálně politické jednoty naší společnosti, rozvoje socialistické demokracie i v budování materiálně technické základny socialismu v naší vlasti. Současně budeme kriticky hodnotit a hluboce analyzovat nedostatky, které brzdí rychlejší postup vpřed ve všech uvedených oblastech, zjišťovat jejich příčiny a hledat cesty k nápravě s cílem zabezpečit optimální podmínky pro další úspěšný průběh rozvinuté socialistické výstavby v ČSR.

Cbdobný proces probíhá i v naší ČSLA. Spolu s hodnocením výsledků dosažených ve zvyšování bojové síly, morálně politické pevnosti, kázně a všestranné připravenosti naší armády v uplynulém výcvikovém roce současně analyzujeme stav splnění úkolů, které nám byly stanoveny XVI. sjezdem KSČ, vytyčujeme si nové úkoly a hledáme nejlepší způsoby a cesty jejich plnění. I pro nás jsou v tomto směru závazné závěry 15. zasedání ÚV KSČ, které jednoznačně potvrdily základní strategickou linii dalšího rozvoje naší společnosti a ekonomiky, zaměřenou na intenzifikaci, zvyšování efektivity a kvality veškeré společenské činnosti. V aplikaci na úkoly a podmínky ČSLA to znamená s ještě větším úsilím zabezpečovat cílevědomé řízení, vysokou organizovanost, ideovou, obsahovou a metodickou úroveň procesu výchovy a přípravy velitelů, štábů a vojsk při racionálním využívání všech prostředků, které nám poskytuje společnost k naplnění poslání naší armády při zabezpečování obrany socialismu, což je také jednoznačně vyjádřeno v Rozkaze ministra národní obrany č. 012.

Hodnotíme-li z tohoto hlediska výsledky naší práce konkrétně v oblasti operační přípravy velitelů a štábů, můžeme s uspokojením konstatovat, že se nám mnohé podařilo. Operační a operačně taktická cvičení uskutečněná v uplynulém výcvikovém roce v národním rámci i společně se štáby a vojsky spojenec-kých armád napomohla k dalšímu růstu připravenosti generálů, důstojníků a štábů a prokázala jejich schopnosti plánovat soudobé obranné a útočné ope-race, vedené s použitím jaderných zbraní i jen konvenčními prostředky a velet vojskům v jejich průběhu.

Současně však poznatky z těchto cvičení svědčí i o tom, že v novém výcvi-kovém roce bude zapotřebí ve všech formách operační přípravy klást důraz na další ještě hlubší osvojení zásad přípravy a vedení obranných a útočných operací s plným využitím značných bojových možností nově zaváděné techniky a výzbroje a na důsledné řešení všech úkolů zabezpečení vojsk v těchto ope-racích. Zvláštní pozornost musíme věnovat zkvalitnění práce velitelů a štábů při přípravě a přijímání rozhodnutí. Někdy se ještě setkáváme s názorem, že „lepší je jakékoli rozhodnutí, které bylo dáno včas, než žádné“. S tím je mož-né souhlasit jen částečně. Samozřejmě, rozhodnutí jako základ celé další pří-pravy operace a vydání úkolů vojskům musí být dáno včas. Nejde však o „ja-kékoli“ rozhodnutí, ale zásadně jen o rozhodnutí, které plně odpovídá vzniklé situaci, bojovým možnostem vojsk obou stran, a zabezpečuje splnění úkolů sta-novených nadřízeným velitelem.

Aby rozhodnutí přijímané velitelem těmto požadavkům odpovídalo, je nutné, aby mu předcházela konkrétní analytická činnost zástupců velitele, odborných náčelníků a všech složek štábu, každého za svou oblast i v nejužší vzájemné součinnosti ve styčných otázkách. Přitom, vycházejí z úkolu svazu (svazku), detailně a konkrétně zvažovat všechny prvky situace, jak to uvádějí naše řá-dy a předpisy od zhodnocení vlastních vojsk až k počasí, všechny činitele, které nějakým způsobem mohou ovlivnit činnost vojsk i splnění úkolu vcelku. To není nic nového. V praktické činnosti velitelů a štábů vidíme však až pří-liš často zjednodušený až povrchní přístup k této činnosti, co nutně vede k ne-správným závěrům, ovlivněným subjektivními stanovisky, a v důsledku toho k přijetí rozhodnutí a stanovení úkolů vojskům, které ne vždy jsou z hlediska nařizeného úkolu a situace zcela optimální.

Dalším problémem v přípravě bojové činnosti vojsk je **plánování operací**. I když po vydání pomůcky č. 520/OS-85 v tomto výcvikovém roce by už v zása-dě mělo být ve štábech jasné, jaké dokumenty jsou součástí plánu operace a jejich obsah, úroveň zpracovávaných plánů je nadále neuspokojivá z hlediska úplnosti obsahu, podrobnosti a přesnosti plánování činnosti a zabezpečení vojsk i vzájemného sladění v důsledku nedostatků ve vnitřní součinnosti štá-bů. Navíc — pracně zhotovené plány jsou v další činnosti velitelů a štábů čas-to málo využívány a nahrazují se operativním řešením dílčích úkolů velení a zabezpečení vojsk na pracovních mapách velitelů a příslušných náčelníků.

Nedostatky se projevují také v **organizaci bojové činnosti a součinnosti vojsk** v terénu. Ne všechny štáby dovedou práci velitele v terénu včas a kvalitně zplánovat a připravit pro ni potřebné podklady a na druhé straně ne všichni velitelé mohou na základě konkrétní analýzy nadcházející bojové činnosti po-dle prostoru a času jednoznačně vymezit její období, průběh a k nim upřesnit úkol jednotlivých prvků operační sestavy a druhů vojsk. Stále ještě převládá snaha plnit tento důležitý úkol spíše papírovou formou a podle mapy než ži-

vou rozehrnou činnosti vojsk přímo v terénu nebo alespoň s využitím přípravných plastických stolů či map velkého měřítka.

Jsou i některé další problémy v činnosti velitelů a štábů v poli, které svědčí o tom, že otázka dalšího zvyšování jejich znalostí, návyků a celkové připravenosti k velení vojskům v období přípravy a vedení operací, je vysoce aktuální a vyžaduje trvalé úsilí a pozornost na všech stupních. V zásadě půjde o to, aby velitelé a štáby operačních stupňů v novém výcvikovém roce současně **zvládli všechny nové otázky operačního umění a naučili se prakticky je aplikovat při řešení konkrétních bojových situací.** Nadále zůstává v popředí úkol nepřetržitě studovat pravděpodobného **nepřítele**, organizací, výzbroj a zásady použití jeho vojsk a úderných prostředků a hledat odpovídající způsoby činnosti a ochrany našich vojsk před zjištěním a účinky těchto zbraní. Spolu s tím je zapotřebí plně zvládnout **vlastní** nově zaváděnou výzbroj a bojovou techniku, její bojové parametry a účelné využití při plnění stanovených cílů operace a boje. Dále zkvalitňovat obsah a metodiku práce velitelů a štábů při přípravě a vedení operací s použitím i bez použití jaderných zbraní s důrazem na zdůvodněnost a optimálnost přijímaných rozhodnutí, konkrétnost řešení otázek všestranného zabezpečení vojsk v operacích a nepřetržitě velení vojskům.

Základní cestou ke zvýšení všestranné připravenosti velitelů a štábů, jak to vyžaduje rozkaz ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA v novém výcvikovém roce, je **rozhodné zvýšení úrovně** uskutečňování všech opatření operační přípravy. Analýza, kterou jsme v této věci provedli, potvrdila, že nedostatky a problémy, jež se projevují, převážně nejsou ovlivněny množstvím vyčleněného času a formami jejího vykonávání. Obdobně jako v ČSLA je příprava generálů, důstojníků a štábů organizována i v ostatních spojených armádách a plně se osvědčila. Reálně, s posouzením všech ostatních úkolů velitelů a štábů, lze uvažovat jen o určitém přesunu uvnitř vyhrazené doby z teoretické části ve prospěch praktické přípravy pro činnost v poli.

Zásadně je však nutné **změnit přístup** generálů a důstojníků k operační přípravě. Vysokou všestrannou odbornou připravenost vlastní i svých podřízených k plnění úkolů podle válečného předurčení učinit věcí osobní odpovědnosti a profesionální cti každého vojáka z povolání. Jeví se potřebné mnohem **cílevědoměji plánovat tuto přípravu s perspektivou nejméně 2—3 let.** Rozpracovat ucelený cyklus přípravy tak, aby jednotlivá témata individuálního studia, zaměstnání veliteléské přípravy a přípravy velitelů a štábů na sebe vzájemně navazovala, doplňovala se a tím byly vytvořeny podmínky, k bezpečnému zvládnutí stanovené oblasti.

Ve **velitelské přípravě** generálů a důstojníků je nutné místo přednášek mnohem více prosazovat aktivní formy zaměstnání — semináře, seminární besedy, ukázky apod., které by navazovaly na předchozí individuální studium a byly by zaměřeny na upevnění a rozvíjení získaných znalostí. K tomu by bylo vhodné ve štábech všech stupňů kromě řádů a předpisů vytvořit z vydaných přednášek, sborníků, odborných vojenských časopisů a zpravodajských informací přehledný, odděleně evidovaný a proto snadno přístupný studijní fond k využití všem, kdo potřebují jednotlivou tematiku prostudovat. Myslím, že současný systém evidence a uložení pomůcek těmto požadavkům nevyhovuje.

Štábní nácviky (i dílčí) je účelné uskutečňovat na základě jednoho zámyslu jako tematicky na sebe navazující zaměstnání. Převážně je organizovat ve správách, odděleních a skupinách podle válečné organizace štábů a jednoznač-

ně pro každý z nich stanovit pevný cíl (jaké činnosti procvičit, co zvládnout, jaké dokumenty zpracovat). Na závěr každého nácviku důsledně vyhodnotit, jak byly stanovené cíle splněny, a určit úkoly pro další přípravu, eventuálně dopracování materiálů.

Zvýšit náročnost na přípravu a provádění **komplexních štábních nácviků a velitelско-štábních cvičení**. Pečlivě promýšlet a plánovat činnost cvičících, aby všichni účastníci zaměstnaní byli plně vytížení a aktivně plnili úkoly podle svého zařazení. Nepřipouštět zjednodušování situací a činnosti zařazených. Zkvalitňovat řízení velitelско-štábních cvičení. Rozehru situací v jejich průběhu s ohledem na splnění stanovených učebních cílů důsledně uskutečňovat podle rozhodnutí cvičících. K tomu na základě promyšleného zámyslu a plánu provedení cvičení pozornost zaměřit především na kvalitní **přípravu ředitelství cvičení a rozhodčí služby**. Zde by bylo vhodné připomenout aktivní formy přípravy rozhodčích v tom smyslu, že by v rámci přípravy ke cvičení sami v úloze cvičících studovali a řešili základní situace s posouzením a rozбором přijatých rozhodnutí některým z vedoucích funkcionářů ředitelství cvičení (náčelníkem štábu ŘC nebo řídícím cvičení). Tím by se rozhodčí s předpokládáním průběhem cvičení dokonale seznámili a byli by předem připraveni kvalifikovaně usměrňovat a hodnotit činnost a rozhodnutí cvičících velitelů a štábů. Rovněž je žádoucí už jednou skutečně skoncovat s formálním vyslýcháním obširných dokladů cvičících a těžiště činnosti orgánů řízení cvičení a rozhodčí služby přenést do průběžného sledování jejich práce, zpracovaných dokumentů a velení vojskům bez násilných zásahů do procesu činnosti podřízených.

Hlavní úlohu ve zvýšení kvality a efektivnosti operační přípravy generálů, důstojníků a štábů musí mít odpovědní velitelé a náčelníci. Je nutné, aby zvýšili pozornost a osobní účast v přípravě a organizaci všech opatření, osobně tato zaměstnaní uskutečňovali a řídili. I když nechci nikoho vinit z toho, že by se této činnosti záměrně vyhýbal, sama skutečnost nepřítomnosti hlavních funkcionářů na plánovaných zaměstnáních snižuje u účastníků jejich význam a nezávadka má přímý vliv na nižší úroveň provádění. Mimoto až příliš časté jsou případy odvolávání důstojníků ze zaměstnání k plnění nejrůznějších operativních úkolů. Chceme-li tedy pozvednout úroveň a efektivnost operační přípravy, je třeba začít u velitelů a náčelníků, kteří jsou za její organizaci a výsledky ze své funkce odpovědní a trvale a náročně je i za tuto činnost hodnotit. Jen tím můžeme vytvořit reálné předpoklady k úspěšnému splnění úkolů, které před nás v této oblasti v novém výcvikovém roce staví rozkaz ministra národní obrany ČSSR.